

Glas radnika niti se čuje,

niti ga ko sluša

Izvor: Dnevnik, 25.03.2017.

Autor: D. Mladenović.-

Tranzicija i privatizacija mnogo toga su promenile u privrednom životu Srbije: mnoge nekad moćne fabrike, u kojima su bile zaposlene hiljade radnika, više ne postoje.

Zbog nepravilnosti prilikom privatizacije, mnoga radna mesta, koja su mogla biti sačuvana, nestala su i pogoni zvrje prazni ili je na njihovom mestu izgrađena stambena zgrada ili tržni centar.

Uporedo s tim promenama došlo je i do promena u sindikalnom organizovanju zaposlenih. Umesto moćne sindikalne organizacije, danas su sindikati rascepkan - kako predstavnici sindikata kažu, ima ih na hiljade - a time je njihova snaga značajno oslabila. Zbog toga je i položaj radnika, iza kojih više ne stoji snažan sindikat koji se bori za njihova prava i čiji se glas čuje i sluša, sve teži, jer je sindikata mnogo, a nisu dovoljno jaki, njihov glas slabo se čuje, a malo ko ih i sluša.

Dakle, sve manje radnih mesta i sve veća nesigurnost da će se ono sačuvati radnike su doveli u veoma težak položaj, posebno kad je u pitanju sindikalno organizovanje. Iako to sigurno nije jedini razlog, izvesno je da se članstvo osipa i da je broj radnika koji su i članovi sindikata, sve manji. U prvom planu zaposlenih je da rade i na taj način obezbede egzistenciju, a poučeni iskustvom iz proteklih godina u kojima se malo šta pozitivno promenilo u njihovom položaju i zaštiti radničkih prava... više nisu ni zainteresovani da postanu članovi sindikata.

Nikave sumnje nema da je danas položaj radnika u Srbiji težak, da se radnička prava smanjuju i da je borba za

humaniji odnos prema zaposlenom već odavno izgubljena. Socijalni dijalog gotovo da ne postoji, a predstavnici sindikata ističu da su za to krivi i poslodavci i sindikati. Po rečima predsednika Saveza samostalnih sindikata Srbije Ljubisava Orbovića, socijalnog dijaloga nema između nezainteresovanih poslodavaca i rascepanog sindikata, a uz to ukazuje na to da, recimo, u „Železnicama Srbije” ima čak 32 sindikata.

Govoreći na forumu „Tripartizam u senci držve” o socijalnom dijalogu između sindikata, poslodavaca i države, Orbović je istakao da proteklih 15 godina nije postignut nijedan pozitivan rezultat u zaštiti interesa zaposlenih. On je naglasio i da niko ne govori o problemu da poslodavci kolektivne ugovore koje potpišu ne primenjuju ili ih ponište.

- Organizacije poslodavaca nisu reprezentativne, a nisu ni sindikati, kojih je više od 20.000 - rekao je Orbović. - U „Železnicama Srbije” postoji sindikat koji ima dva člana jer su dva smenjena direktora osnovala poseban sindikat u kojem je jedan predsednik, a drugi sekretar. Slično je i u Gradskom saobraćajnom preduzeću „Beograd”, gde ima 25 sindikata jer je zakonodavstvo omogućilo zaštitu ličnog interesa i uništavanje sindikalizma.

Po mišljenju predsednika Ujedinjenih granskih sindikata „Nezavisnost” Zorana Stojiljkovića, socijalni dijalog u Srbiji ne zaslužuje ni dvojku, a Socijalno-ekonomski savet Vlade Srbije uporedio je s ranžirnom stanicom na koju se odbacuju stari vagoni.

- U tom savetu se ne pokreću važna pitanja, a u njemu sede oni koji ne odlučuju ni o čemu - rekao je Stojiljković. - Država ne drži do nas pa zato „Nezavisnost” neće učestvovati u radu SES-a dok se ne pokrenu suštinska pitanja o socijalnoj pravdi, privatizaciji, subvencijama i nezaposlenosti.

Predsednik Unije poslodavaca Srbije Nebojša Atanacković istakao je da poslodavci, velike firme, među kojima i inostrane, ne žele da uđu u Uniju poslodavaca jer nemaju interesa, dok je pomoćnik ministra za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Zoran Lazić rekao da poslodavce

treba ubediti u to da učestvuju u socijalno-ekonomskom dijalogu.

Reforme počele 2014. godine

Šefica tima Srbije za pregovore s Evropskom unijom Tanja Mišćević kazala je da su reforme u socijalno-ekonomskom dijalogu počele 2004. godine, ali da sporo napreduju. Po njenim rečima, potrebno je da se pregovarački proces iskoristi kao instrument za otvaranje dijaloga te da se traže najbolja rešenja jer je to svima u interesu.